

Лисенко О.А., доц. кафедри менеджменту, канд. фіз.-мат. наук
Національний університет харчових технологій, Київ

АНАЛІЗ СПОЖИВАННЯ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

За даними Держкомстату України, протягом 2008-2014 рр. споживання хлібобулочних виробів перевищувало порогові значення у 8,4 кг у середньому за місяць у розрахунку на одну особу, хоча і мало спадний характер [1, 2]. Також протягом 2009-2014 рр. сільським населенням України споживалося більше на чверть хлібобулочних виробів аніж населенням, яке проживає у місті.

Наведені на рис. 1 обсяги споживання хлібобулочних виробів домогосподарствами залежно від їх чисельного складу у 2014 р. показують, що споживання зазначеного виду продукції в домогосподарствах з однією особою майже у два рази перевищує порогове значення, на грані порогового значення споживають хлібопродукцію у домогосподарствах із двома особами, в усіх інших домогосподарствах (три – 3,6%, чотири – 10,7% та п'ять осіб і більше – 10,7%) спостерігалось недостатнє споживання даного виду продукції.

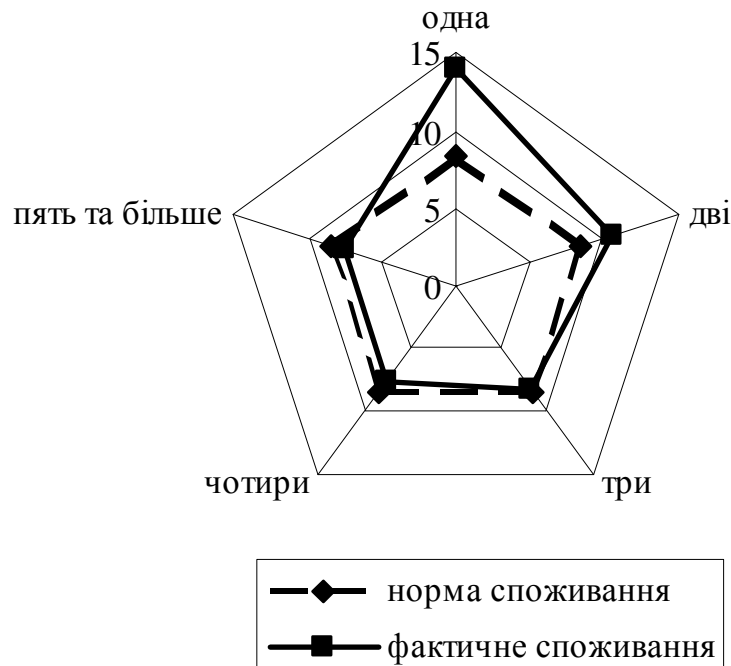


Рис. 1 Обсяги споживання хлібобулочних виробів домогосподарствами залежно від їх чисельного складу у 2014 р. у розрахунку на одну особу, кг на місяць, [2]

Наведені на рис. 2 обсяги споживання хлібобулочних виробів домогосподарствами залежно від кількості дітей у їх складі свідчать, що у домогосподарствах, які мають одну дитину спостерігалось стабільне споживання хлібобулочних виробів. При збільшенні кількості дітей споживання зазначеного виду продовольству виявило значне коливання

на грані порогового значення споживання. Загалом за досліджуваний період домогосподарства із п'ятьма дітьми та більше споживало хлібобулочні вироби на мінімально необхідному рівні лише у 2011 р., а у 2013 р. такі домогосподарства споживали лише 60% від необхідного рівня, зазначеного у вимогах щодо забезпечення продовольчої безпеки країни.

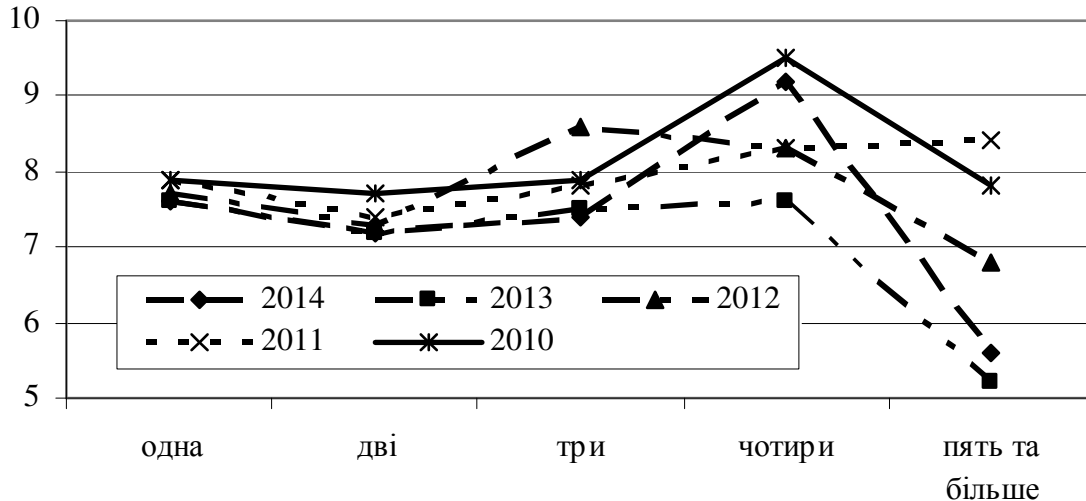


Рис. 2 Обсяги споживання хлібобулочних виробів домогосподарствами залежно від кількості дітей у їх складі у 2010-2014 рр., в середньому на місяць, кг, [2]

Споживання хлібобулочних виробів домогосподарствами в залежності від розміру середньодушових еквівалентних загальних доходів у 2010-2014 рр. наведено на рис. 3.

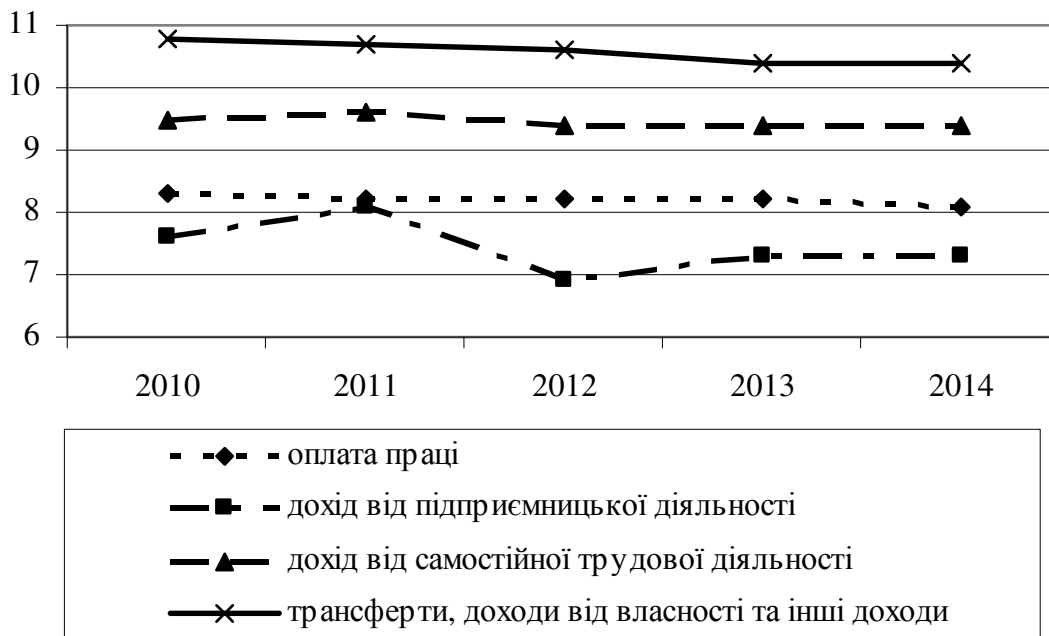


Рис. 3 Обсяги споживання хлібобулочних виробів домогосподарствами залежно від розміру середньодушових еквівалентних загальних доходів у 2010-2014 рр., в середньому на місяць, кг, [2]

Найбільші обсяги споживання хлібобулочних виробів виявлені у домогосподарствах, які мають доходи від трансфертів, власності та інші доходи, хоча аналіз показав їх повільно спадний характер. Аналогічні тенденції виявлені в домогосподарствах, які мають доходи від самостійної трудової діяльності, проте на рівні нижче на 10-13%. Домогосподарства, які отримують доходи у вигляді оплати праці стабільно споживають основний вид харчування майже на рівні необхідного мінімуму (у межах 3,5%). В групі домогосподарств, які отримують доходи від підприємницької діяльності споживання мало коливний характер, причому недостатнє споживання спостерігалось протягом усього досліджуваного періоду, так і не досягши порогового значення, навіть у найкращому 2011 р. Отже, переваги населення у споживанні хлібобулочних виробів залежать від обсягів доходів.

Зазначені тенденції підтверджуються і показниками споживання основного виду продовольства за децильними групами. Домогосподарства, які мають доходи нижче прожиткового мінімуму протягом 2010-2014 рр., споживали хлібобулочні вироби нижче за необхідний рівень споживання. В даній групі досліджуваних спостерігалось постійне зниження споживання даного виду продукту, яке за п'ять років склало майже 10%. В групі домогосподарств, які мали доходи нижче середнього рівня загальних доходів виявлено, що споживання основного продукту харчування відбувалось на рівні, що незначно перевищував мінімум. Загалом в цій групі проявилися нехарактерні тенденції щодо споживання даного виду продовольства: так порівняно з попередніми роками споживання зростало до 2012 р., а потім почало інтенсивно спадати. У 2008 р. та у 2014 р. була найбільша диференціація у споживанні, а у 2010 р. нижча та вища за доходами квінтільні групи практично не відрізнялися в обсязі споживання хлібобулочних виробів.

Отже, статистичний аналіз дозволяє зробити такий висновок, що українці в середньому по країні досягли стабільного рівня споживання хлібобулочних виробів. На фоні стабільного споживання основного продукту харчування в середньому по країні одним домогосподарством, в групі домогосподарств, що мають доходи нижче прожиткового мінімуму можливе подальше, хоча і незначне, падіння споживання хліба та хлібопродуктів, оскільки це не призведе до зростання витрат.

Література :

1. Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України у 2014 : стат. збірник / Відп. за вип. О. М. Прокопенко. – К. : Державна служба статистики України, 2015. – 55 с.
2. Витрати і ресурси домогосподарств України у 2010-2014 році (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України) : стат. збірник / Відп. за вип. І. І. Осипова. – К. : Державна служба статистики України, 2011-2015. – Ч. І.